

A „KELET” előfizetési díja:

vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

A „SPORT” és „KELET” előfizetési díja együtt
a jövő évnegyedre 4 frt 75 kr. A „SPORT”
külön 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára a „Kelet”-ből 7 kr. a „Sport”-ból 10 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepekét követő napok
kivéveivel; a „Sport” minden vasárnap.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTEKESEB CZIKKEK DNATATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Határoz hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fűlvesznek:

Bécsben: Oppell-Alajos Stadt Stubenhastei Nr. 2. (Eck-
haus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-
gasse 10.) Rud. Mosse Publicistica Bureau Budapestben.
Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Weiss Mór
hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest
szervitátor 6. sz.

Nyitléri czikkok

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Az erdélyi részek gazdasági viszonyairól.

(Az erdélyi gazdasági egylet egyik tagjától.)

Tizenhatodik közlemény.

Ütgyünk.

A haszon, mely a közlekedő nagy köz-
zönségre a jó útból háromol, nemcsak ab-
ból áll, — a mint nagyon sokan hiszik, —
hogy a jó utak kevesbitik a szállítási költ-
ségeket; hanem — s ez hasonló értékű előny
— abból is, hogy jó utak mellett emelkedik
a forgalmi készség, t. i. a készség az adás-
revésre.

A mezőgazdaságot terhelő szállítási költ-
ségek nálunk némely vidéken épen a rossz
utak miatt roppant nagyok, úgy hogy csak-
nem fölemészlik az ügyis csekély földjára-
dekot.

Az autonóm megye és község magára
vállalta ugyan s viseli is e látszólag csekély,
de valóban roppant nagy adót, az utadót;
s mégis ennek dacára, míg fényes beszéde-
ket tartunk a megye önkormányzati jogai-
ról: igásmarháink tönkre mennek a feneket-
len utakon. S miért? azért, mert az önkor-
mányzatnak közzgazdaságunk érdekében sem-
mi hasznát sem tudjuk venni.

Némely vidék — mint p. o. a Mezőség
— kivételével, az erdélyi részekben minde-
denütt minden megvan, a mi jó utak készí-
téséhez szükséges.

A Mezőségről hozott közleményünkben
egy ott felállítandó kavicstelep czélszerűségét
és szükségességét hangsúlyoztuk.

E javaslat ellenében, az igaz, azt a ki-
fogást emelhetné valaki, hogy impracticus;
s hogy czélszerűbb lenne u. n. tégladatkat
(Klinkerstrasse) csinálni. (Ezek az utak tud-
valevőleg jól kiegészített téglákból rakatnak ki.)
Ugyde, az építést a Mezőségen csak sörény-
nyel eszközölhetjük, miután fa igen-igen ke-
vés van ott, néhol meg épen nincs. Nős hát
mennyibe kerülne a közszen vagy tűzifa oda-
szállítását s mennyibe kerülne, általában, egy
mérföldnyi ilyes út?

Jól tudjuk zai, hogy hiában szólalunk
föl egy kavics-pályavonal érdekében; de azért,
mert felszólalásunk — reméljük: csak ez idő
szerint — a pusztában elhangzó szó, kö-
rántsem következik, hogy az eszme imprac-
ticus. Utóvégre is minden időben járható és
jó, ha mindjárt szük utak kiépítése a Mező-
ségre nézve, valamint az egész országrészre
nézve életkérdés, a gazdasági fejlődés kérdése!

Országútaink, általában, jókarban van-
nak; azonban épen nem állíthatjuk ezt me-
gyei és községi útainkról.

Megyei és községi útaink az év nagy
részében borzasztó állapotban vannak, minék
leginkább az az oka, hogy olyan megyei
tisztviselők vannak megbízva útépítéssel s
illetőleg fenntartással, kik mindenhez inkább
értének, mint útépítéshez.

Ehez járul, hogy erdők hiányában a
nagy esőzések után földomlások támadnak s
hogy göröngy, föld és omladék nemcsak a
szántókön és réteken, hanem az úton is
összegyülemlik.

Az útjavításokat is gyakran alkalmatlan
időben viszik véghez; s igen gyakran, mind-
amellet is, hogy van építési anyag bőviben:
a megyei utak teljesen járhatatlan állapot-
ban dicsérik administrationkat; sőt itt-ott,
a helytelen és impracticus építési és fenn-
tartási eljárás miatt, többször ártanak az utak
mint a mennyit használnak.

S mit szóljunk úthálózatunk terv- és
czélszerűségéről? Egész Erdélyben minden
egységes és jól átgondolt, a szükségleteknek
megfelelő terv nélkül, csak úgy „Hübele
Balázs” módjára történtek az útépítések.
Mintha kínai fallal lettek volna egymástól
elzárva: annyira nem voltak a megyék, utaik
kiépítésénél, egymásra tekintettel: mindegyik
megye csak magamagának épített; a legfon-
tosabb összekötő pontokon nem folytatták to-
vább az útépítést; úgy hogy ma ott állunk,
hogy megyei és vicinalis útaink úgyszólván
nincsenek összeköttetésben, vagy legalább is
nincsenek helyes összeköttetésben sem a vas-
úti állomásokkal, sem az országutakkal.

Tulajdonképeni vicinalis úthálózatunk
nem is létezik; s ez a legfőbb oka annak,
hogy belforgalmunk nem fejlődhetik. Eddig-
elő ugy csináltunk vicinalis utakat, hogy az
illető út bizonyos befolyásos személyiségek
kapuja előtt haladott el; ha aztán a „vi-
szonyok” változtak: más útépítéshez logtak,
az előbb nagy fáradsággal és költséggel
felépített meddig már ki is épített út ott ma-
radt használatlanul és tovább építetlenül!

Legújabb időben már épen nem folytat-
ták erőlyesen az útépítést, hisz ez ugyis az
autonóm megye és autonóm községek dolga!

A kereskedelem és ipar előtt utakat
kell nyitni s főképp fölkeresni azokat az út-
irányokat, mely a közjólét szempontjából a
legczélszerűbb vagyis legrövidebb.

A csekély fáradság és csekély költség,
melyre a termelőnek szüksége van, hogy föl-
löseges termékeit eladhassa: a piacoz minél
gyakoribb felkeresésére buzdítja őt, még pe-
dig sokkal inkább, mint bármely más esz-
köz. Ez különben, épen így áll a fogyasztó-
kora nézve is.

féle elnevezések; a Wismuth ásvány de nevőnek
eredete is a költői felfogásból származott, mert
azt szép tarka megfutamodási színe miatt a régi
német bányászok a virágzó réthez hasonlították.
„Da es blühet, wie eine schöne Wismat (Wiesen-
matte), darauf allerlei farb Blumen stehen”, a
mint a régi német bányász könyvekben olvas-
ható.

Vagy ha magának a kristály szónak eredet-
tét vesszük, mellyel a köszikláknak virágjait a
prosi tudományban megjelöljük, azt fogjuk ta-
lálni, hogy az is csak hasonlaton alapuló név. A
görög „Krystallos” szó annyit tesz, mint jég,
átvitt értelemben azonban üveget és jéghez ha-
sonló minden tisztá átlátszó követ is értettek ala-
ta, különösen a bányahelyeken oly gyakran elő-
forduló bányavirágot. A kristály szó ennél fogva
nem lévén magyar eredetű, bár tökéletesen meg-
honosodott is, a puristák a jégtől jöveveze for-
ditották a kristályt; ha tökéletesen sikerült is
ezen műszó, én megvallom, hogy mégis jobban
szeretem a kristály szót, mely jó hangzatosága
miatt már rég átment a magyar nép vé-
rébe.

A tudományban azonban a kristály szónak
értelmét sokkal tágabban vesszük, mint a köz-
életben és mint a szó maga kifejezi; nem csu-
pán a jéghez hasonló viztisztá, átlátszó (a mit a
közönséges életben kristálytisztának szoktunk ne-
vezni) követeket sorozzuk ide, hanem egyáltalában
minden ásványt, ha tökéletesen fekete és átlát-
szatlan is, mihelyt mértanilag meghatározható
szabályos vagy részarányos alakkal bír. Az át-
látszóság és tisztaság fogalma tehát a tudomány-
kristályainál egészen alá van rendelve a szabályos
vagy részarányos alak fogalmának, az átlátszóság

— A „Lloyd”-társulatra vonatkozólag
a két kormány közt az alkudozások befejeztettek,
a társulat tulságos (közel három milliónyi sub-
ventióra menő) követeléseit visszautasították. A
társulat működéséhez és subventiójához nevezetes
feltételek tétettek. Főleg a hajóforgalom és ke-
reskedelmi járatok számának, vonalainak tetemes
szaporítása a két kormány ezéja. Mig másfelől a
magyar kormány a magyarországi subventióknak
megfelelő járatokat kötött ki Fiuméből kiinduló s
Fiume érintése mellett járó vonalok tekintetében.
Ugy tudja a „H”, hogy 22 nagy járat van czélba véve
s ebből 7 direkt Fiuméből indulna ki, ezek közt
Korfu, Anconába, Messinába, Cadixba és Li-
verpoolba is; viszont a dalmát hajózás nagyobb
kiterjesztése és Fiuméba koncentrálása van czélba
véve; a keleti utak közül a főbbek (2—3) érin-
tené Fiumét és nemcsak Triesztből Fiuméba, de
Fiuméből Triesztbe is egyenlő számú kiindulás
történnék. Eddig a mi subventióknak tíz szá-
zaléka sem felelt meg a magyar érdekeknek,
ezentul az egész subventióknak megfelelő forgalom
lenne kikötve. A suzi hajódíjakat a kormányok
hajlandók lennének ellátni; de az ezen felül
eső subventiót a társulat követelésénél sokkal ki-
sebbre akarják szabni.

Husvétii piros tojás.

Nagy-Szeben, marc. 29.

Roszl sodrott kétél magától is visszasa-
ródik, Nagy-Szeben városának a költségvetési elő-
irányzat kimutatása szerint 150,000 frt évi jó-
vedelme van, ez mindössze csak három millió frt.
értékű vagyont képvisel; tehát a város háromszor-
os milliója mellett is lemondott törvényható-
sági önállóságáról; „szegénység” kényszerít-
ette ezen lépésre, mert hát a szegény embernek
kevés a pártfogója; városunk pedig a sok jövede-
lem mellett is oly szegény mint a bőjtü dudás.
Nem csuda tehát, hogy csupa takarékoságból
rendezett tanácsossal elégedett meg. Szegény em-
bernek nincs kenyerre, mégis ebet tart és nincs
nagyobb bolond mint a szegény, tartja a példa-
beszéd, melynek igaz voltáról Bedeus József ex-
orátor és a volt Királyföldön összedobott kiengesztel-
hetetlenek pártja nagy-szebeni központi vá-
lasztmánya elnöke tanuskodik, lemondott a bárói
címről, hogy a báróság akadály ne legyen a
„polgárok” szemében, mikor oratorságra aspirált,
mit el is nyert volt. A községi törvénynek a volt
Királyföldre kiterjesztésével az oratorság és ezzel
Bedeus urnak e czímen húzott évenkénti 1200
frt és fadepotatum szépségesen tollálva lett. Az-
után csudálkozzék még valaki, ha Bedeus ur
mint az elégtelenség központi választmányának
elnöke a törvényes uton megválasztatott helyze-
tért épen nem lelkesedhetik.

Ezen érzését legjobban tolmácsolja a város
rendezéséről szóló szabályrendelet, melynek el-

és viztisztaság non elkerülhetlen kellőke
a kristálynak, de gyakori kíséréje a szabályos alak-
nak.

Mi tehát tulajdonképen a kristály tudomá-
nyos értelemben véve? Ugyanaz, a mi az egyed.
(Individuum) a szerves lényeknél, t. i. a szerven-
len testeknek, az úgynevezett ásványoknak,
vagy a szerves testek által kiválasztott, de szer-
vetlenekké vált anyagoknak, az egyedek.
(Foly. köv.).

DONNA GRAZIA.

Tanulmánykép

a nápolyi népeletről.

Irta:

MONNIER MÁRK.

V.

(Folytatás.)

A mint egy-egy nagyobb épület eltűnt a
láthatárról, leverten mormogta fogai közt: Isten
veled Carmeliták szép temploma! Isten veled Cha-
teau-Neur! Isten veled Palais-Royal! Isten ve-
led szent-Lucia, Isten veled Szent-Elma!

Ime most jön az outhi erősség; sok fogoly
van bezárva föld alatti celláiba, bena a tenger
alatti sötét üregekbe, azok boldogak, nagyon bol-
dogok, ők maradnak!

Kedves barátom nem születl embernek, az
az szemem szedett önző lenynek, ha nem bírná

készítésére még mult ősszel vállalkozott, a nél-
kül, hogy arra őt más fölkerlte volna, mint ő
maga magát.

Szász intransigenseink közlönyében akár-
hányszor találkoznak a stereotyp phráissal: „A
magyar parlament azért alkot törvényeket, hogy
azokat meg ne tartsák.”

Mialatt azonban ezzel azt a hiedelmet igyek-
senek, hogy a magyar kormány a saját kezde-
ményezésével mellett létrejött törvényeket a szászok-
kal szemben megsérti, miként; ezt Zay és társa
Nagy-Küküllőmegye közgyűlésének a szász beam-
terek mellőzése miatt az „országgyűléshez” fölter-
jesztett kérésre tárgyalása alkalmával a képviselő-
házban közelebből bizonyítgatni akarták volna;
ama phrasis, illetőleg vád teljesen jogosult meg-
fordított irányban, ha szemügyre vesszük a sze-
nérméletu sophistikát és impudens rabulistikát,
mellyel ezen magyargyűlölő sorogorok a törvények
világos rendeleteit általuk kifőzött magyarázgatá-
si tolvajfogásokkal minden alkalmammal és minden
időben kijátszani törekednek.

A városi képviselő testületek sulypon tja
a képviselet kebeléből választott állandó bizott-
ságban rejlik, mely a közgyűlés elé kerülendő
minden tárgyat előzetes megvitatás alapján véle-
ményes jelentéstétellel felszerelt javaslattal és in-
dítványokkal készíti elő.

Mert ritkán történik ám, hogy a közgyűlés,
melynek egyes tagjai a napi renden levő tárgyat
közelebből nem is ismerik és ekként módjukban
sincsen, azt legelső meghallgatásra nyomban ala-
posan tanulmányozhatnák, saját bizottsága indítvá-
nyait elvesse.

Nehogy tehát az ily állandó bizottság tör-
vénybe ütköző javaslatokat a közgyűlés elé kön-
nyű szerrel terjeszthessen elfogadás végett, a köz-
ségi törvény arról gondoskodott, hogy ugy a köz-
gyűlés mint az állandó bizottság ülésében a pol-
gármester vagy annak helyettese elnököljön, mint
oly közeg, melynek hivataloskodása felelősséggel
jár és mely fegyelmi eljárás alá is vonható.

Nó de a törvényt azért alkotják, hogy a
„sächsische Volkspartei” emberei azt bliktrinek
tekintésék.

Bedeus ugyan oly statumot penderített, mely
szerint a hivatalnokai és hivatalszolga apparatus
a város brutto-jövedelme egy negyedrésszébe került
volna évenként, volt ott fizetés, activitatszulage
és functionslage quantum satis; mintha tisztviselő
fizetésnek, ha se nem activ, se nem fungál,
ezen apparatus a városnak mint szolgabírói járá-
si teendőkkal megbízott mediumnak sok ezer for-
rintal többé került volna, mint azelőtt, mikor a
városi tanács az egész szék (megye) teendőit is
kellett hogy végezze; hanem hát Bedeus saját
engedelmes pártívei számára kívánt zsirosan do-
tált állomásokat biztosítani; e mellett azonban sa-
ját drága énjéről sem fudekkezett ám meg, hogy a
városi vagyon kizárólagos kezelését saját kezé-
be összpontosítsa, a szabályrendeletbe oly pontot

át érezni egész nagyságában azon kellemetlen ha-
tást, melyet reám a Grazia felsőhajtsái bánko-
dása tett. Nagyon sértőnek és helytelennek ta-
láltam részéről, hogy e perocben lehetnek más
gondolatjai, más izgalmai, mint a mi egyedül
reám vonatkozik. Hanem ő csak folytatta magán
beszédét, egy hanguan örölvén le a szokat, mint
ha az olvasó gyöngy szeméi után mondaná, a
nélkül, hogy gyanítaná, hogy valaki figyel reá.
„Most itt van a Villa szőlő halkan; több ze-
né nem hallok ott soha. Itt van a Margelin-tér
nagy palotájával, az „oroszán” kutja, melynek
vize oly nagyon jó; Isten tudja, minő vizet fo-
gok inni ezentul! A Barbaia villa, a Johanna ki-
rálynő palotája: ez mindennap vizbe dobát a
megelőző napon birt mátkáját; jól tette, igazá
volt, hogy így cselekedett.

Itt van a Frisi szikla, hol annyi tengeri
csigát lehet enni. Oh! minő szép ez itt! minő
szép volt itt minden!” s az után elkezdett hal-
kan dudolni, egy akkor új és kedvelt dalt, mely
lefordítva körül belől így hangzik:

Amott a víz tükörében
Merül, hajlong a tiszta ég
Mintha vezetett paradicsomból
Válna egy kis töredék . . .

E perocben mögöttem egy gitarre hurjai
zendültek meg kíséretül a dalhoz s az után
egy jól ismert hang kezdte énekelni a következő
versszakot:

Oh Nápoly! ki téged látott,
Látta megnyitni az eget,
Nápolyt látni, és aztán
Meghalni, — megérdemelte az életet!
Tortaniel volt. Nem bucsuztam volt el tőle
elindulásomkor:

csempészetet be, mely szerint az állandó bi-
zottság saját kebeléből választja el-
nökét. És még melőtt a miniszterium a statu-
tumot megerősítette volna, Bedeus csupa szerény-
ségből maga magát választatta meg az állandó
bizottság elnökévé, ezen minőségében maga ma-
gának és „pártíveinek” oszván ki az állandó
darabokat és azzal debutirozván, hogy a bizott-
sági haranguirozta, javasolná a közgyűlésnek,
hogy a városház termét, hol az ujonczozás em-
beremlékezet óta lett lejárta, az idei sorozásra
ne engedje át az alispánnak.

A hirdert statumum Szabemegye közgyűlé-
se elé került, melynek többsége a néptanítók jár-
szalagán azt szó nélkül elfogadván. Klein, a szász
valikán egyik paraszt oszlopa legott fölállott és
azon szándékkal, hogy „pártívei” a zsiros konc
birtokába mielőbb juthassanak, indítványozá, hogy
a közgyűlés az alispánt a statumum haladéktalan
életbeléptetésére utasítsa.

A népmítók járszalagához fűzött többség
ezt is szó nélkül fogadta el, mer Kleiné plane
a törvény rendeletére hivatkozta.

Bedeus már dörzsölgette kezeit, mert
a megyegyűlés határozata szerint a felelős pol-
gármester a legfontosabb városi ügyek eldöntésé-
nél a pictus masculus szerepére volt kár-
hozta, Bedeus és pártja pedig markában szorí-
totta a városi ügyek gyeplőit.

Szorított pedig egy nagy semmit. A statu-
tum durván ütközvén a törvénybe, melynek 30-ik
§-a határozottan rendeli, hogy az ily törvény-
lenes szabályrendelet a törvényhatóság által meg-
semmisítendő, a főispán meghagyá az alispánnak,
hogy a szabályrendeletet annak életbeléptetése
előtt, felelősség terhe alatt a miniszteriumhoz
terjessze föl.

Igy történt is. A szabályrendelet közeleb-
ről derekasan megtépsázva és kiigazítva érkezett
le. Mint előre látható volt, körülhatárolt lett
kitörölve Bedeus és pártívei által becsémpésztett
azon pontja, melynek alapján az állandó bizottság
elnöki székhébe a felelős polgármester helyébe fe-
lelősségre nem vonható és fegyelmi elbánás alá
nem eső holmi — mint a német mondani szok-
ta — „Wechselbalg” lett volna csusztatandó.

Itt még meg akarom jegyezni, hogy a kö-
zelebbi megyegyűlésen Kleinék alig eskölni való
vastagarczobórral az alispánt interpellálták, hogy
a statumum miért nincs még életbe léptetve? És
midőn az alispán azt felelé, hogy a miniszterium-
hoz terjesztette föl, Kleinék kijelenték, hogy e
„törvénytelen eljárással szemben” fenntartják ma-
guknak a további lépések megtételét. — Nő csak
ne ágáljon úgy Mezei uram.

A mi nekik a városra nézve nem sikerült,
azt most a szász egyetemi vagyon tekintetében
elérni készülnek, mert miként itteni „Zastawa”-juk
néhány közelebbi cikkéből észrevehettük, abba török
fejüket a Teuschisták, hogy az 1876 évi XII. t. c.
flagrans megsértésével a törvényesen kinevezett

Hol is találhattam volna fel őt?

Rendes lakása nem volt, s az éjt ott töl-
tötte, hol épen elesleveleket: valamely halász bár-
kában, egy órházban, istállóban, ha megfázott s
ha meleg idő járt, a part fővénén.

S neki pedig volt annyi „élettapasztalata”,
hogy ne tolakodjék utamba, mikor nélkülözhetem
őt, vagy a mint ő magát kifejezte, „midőn nincs
semmi munka számára”. Gelsomina tudatla volt
vele közeli elutazását, és ő nem jött el hoz-
zába, mert ennél jobbat gondolt ki; fel tette ma-
gának, hogy velem fog utazni. Irántami ragasz-
kodásból történt-e ez, vagy önérdékből, kíváncsiság
vagy szeszély volt? Ki tudná megmondani? Megle-
het mindeniknek volt egy kis része benne. Annyi min-
den esetre áll, hogy mint „marinara” (hajós legény)
elszegődött a „Mária-Krisztina” hajóra. Egyszerre
csak meglepett minket s előttünk állott, örömmel fo-
gadtuk őt. Örömmel mind a hárman: először én, ki
őszinte vonalmat éreztem e fia iránt s megsze-
rettem őt jó és rossz tulajdonaival együtt, mert
jó tulajdonai sokat értek, s hibái nagyon eredet-
iek voltak; azután Gelsomina, ki egész jó hi-
szemüleg meg volt győződve arról, hogy a fiókó
eped érette: elhitette ezt vele, részint jó lelki-
ségről, részint okosságából:

Ah! le vecchie, le vecchie, signor (mio.)

Portanochi le porta e lo so io.

monda gyakran Tortaniel. E szavak nem
tőle eredtek, hanem egy toscanai költőtől, kinek
műveit titkolt árulták, Nápolyban. S végre Donna
Grazia is egészen el volt ragadtatva megpillant-
ván az ujon jöttel.

(Folyt. köv.)

*) Előadott a kolozsvári orvos természetstudományi-
társulat 1877. márczius 10-én tartott természetstudomá-
nyi estélyén.

főispán mint szász ispan hatásköre megsemmi-tése szándékából az egyetemi közgyűlés és egyetemi központi hivatal „Wohlfarts”- vagy felügyelő bizottságot állítsanak, melynek elnöke Bedeusi vagy Kaplenne.

No de a filoszban is fognak a körműkre koppintani.

E fontos tárgyra vissza fogok térni és a szándékolt gazporontyolást kellőleg meg fogom világítani.

A keleti kérdés.

Az angol minisztertanács

Az angol minisztertanácsban, elhatározatott a szerelés kérdését elejteni. E meglepő eseményre nézve utólag némiképp felvilágosítást szolgálhat a „Times”-nek egy hétfői keleti berlini levele. E levél szerint „Anglia sem azt nem sürgette, hogy a szerelési záradék a jegyzőkönyvbe beiktassék, sem hogy a jegyzőkönyv Törökországnak elterjesztessék. Mindaz, a mit Anglia kívánt, az volt, hogy Oroszország egy vagy más alakban kötelezze magát, hogy a jegyzőkönyv aláírása után sereget leszerel. Poroszország azt felelte, hogy ily nem kötelezést nem tehet előbb, míg a béke Törökország és Montenegró közt meg nem kötetik, s a mig Törökország szintén késnek nem nyilatkozott a szerelésre. A folytatott alkudozások czélja csak ez lehet, hogy az eredmény egyelőre eléressék.”

Ignatieff a „Temps” bécsi levelezője előtt körülbelül hasonló értelemben nyilatkozott. Utazása alatt — úgy mondá Ignatieff — sohasem vitatta a szerelés kérdését, mivel egyetlen missiója a jegyzőkönyv aláírásában állt. A pétervári kabinet szemében az okirat aláírása a kérdésnek európai jellegét adna, mi egészen magától értetődővé tenné Oroszország szerelési kötelességét. Oroszország katonai actiója a pétervári kabinet nézete szerint azon pillanatban szükségtelenné válik, midőn Európa a jegyzőkönyvet magáévá teszi, s szemmel tartva a szükségletet, czélszerűtlen Oroszországnak előre kötelezni magát a demobilisatióra. A szerelést Ignatieff minden esetre lehetetlennek tartja, mielőtt a béke Törökország és Montenegró közt alá nem iratott, mivel Oroszország már a konferencián kijelenté, hogy a béke előtt a hatalmaknak további eldöntésképeket kell folytatni a portával. Oroszország háborút fog viselni, ha szükségesnek tartja, de azért folyton a békét kívánja. „Szövetség Franciaország és Ausztria-Magyarország közt.

E cím alatt jelent meg Nizzában egy 11 lapra terjedő füzetke bizonyos comte Charles Vetter du Lys tollából. A röpirat, melyet lapunknak is beküldtek, a Sedan és Sadowiért veendő közös revancheban látja az „alliance” alapját, továbbá abban, hogy „Ausztria-Magyarország nem lehet közönyös a németországi katolikus clerus üldöztetésével szemben.” Emlegeti azonkívül a hannoveri és nassau volt uralkodó családoknak a bécsi udvarral való bensőszerű viszonyait, melyek már eddig is reclamatióra adtak okot Bismarck ur eszélytelenségei miatt. „Németország fennállhat császár nélkül is” — ugymond comte Charles Vetter du Lys — „de ha már kell főnök a történelmi méltóság, legyen ez a Habsburgok utódja, a souverain és nem a brandenburgi gróf, a vazal.”

A becsület Vetter du Lys comte, úgy látszik, semmit sem tud arról, hogy vannak az osztrák-magyar monarchiában népek, melyeknek Sadowa emlékével minden egyéb eszökbé juthat, csak a „revanche” nem; a népeknek egyáltalán kisebb gondjuk is nagyobb a németországi katolikus clerus bajainál, s melyek végre igen nagy tisztelettel viseltetnek ugyan a „Habsburgok utódjainak” történelmi joga iránt, de soha sem tudnának lelkesülni azért, hogy e jogok Németországon újból érvényesíttessenek.

Ignatieff.

Ignatieff tábornokról a legellentétesebb híreket közlik. Mint a „Nat. Ztg.”nak Bécsből távirják, ott Ignatieff urat meglehetősen hidegen fogadták s a tábornoknak igen kevés a kilátása, hogy az európai megegyezés számára új alapokat találанд. Ugyancsak e lap budapesti levelezője azt írja, hogy a keleti kérdésben a bécsi udvari s a magyar körök felfogása közt óriási a különbség. Az udvari körökben Ignatieff megérkezése nagy izgatottságot keltett s ismételté van a levegő az annexió tervével. De levelező kiemeli, hogy a mig Andrássy gróf áll az ügyek élén, addig Bosznia annexiójára gondolni sem lehet, amár másrészt még épen nincs eldöntve azon kérdés, hogy orosz-török háboru esetén a monarchia katonailag ne szállja-e meg azon tartományokat, melyek hatalmi területéhez tartoznak.

Muszkák Romániába.

Egy igen nagyfontosságú hírt jelent a „Pol. Corr.” levelezője a román fővárosból. „Nehány nap óta — írja márt 25-ki kelettel a levelező — itt azon hír van elterjedve, hogy Bukarestben egészen rövid idő múlva egy orosz hadtester ki-elend üdvözölnünk. Nem tekintve bizonyos előkészületeket, melyeket a „vendégek” fogadására magán-házakban tesznek, tény az, hogy hadügyminiszteriumunkban valóban lázas tevékenység uralkodik, mely karöltve járja hadügyminiszteriumban mutat-

kozó szokatlan tevékenységgel.” Ha ehhez hozzá veszzük, hogy a török hadügyminiszterium épen tegnap rendelte el a bulgáriai népfelkelés mozgósítását, akkor azután megítélhetjük ez újabbán fölmerült békés hírek igazi értékét.

Táviratok.

London, márcz. 29. A békés kiegyezés valószínű. Híre van, hogy az angol kormány elhatározta a jegyzőkönyv aláírását.

Pétervár, márcz. 29. Egy londoni távirat szerint az egyezés több, mint valószínűnek látszik. A tárgyalás alatt lévő pontok másodrendű kérdésekre vonatkoznak. — A montenegrói küldöttek nem kaptak rendeletet az elutazásra.

Bécs, márcz. 29. A „Pol. Corr.” jelenti Londonból mai kelettel: Megbízható hírek szerint a tegnapi minisztertanács Oroszország ellenjavaslatait lényegökben elfogadta. A főkérdésséget képezett szerelési kérdés elvileg mellőzöttnek tekinthető. A tárgyalások a jegyzőkönyv szerkesztésére vonatkozólag folyamatban vannak.

Bécs, márcz. 29. A „Pol. Corr.” jelenti Pétervárról mai kelettel: Az orosz kabinet kategorikus felhívására, hogy a válasz a jegyzőkönyv kérdésében öt nap alatt megadassék, a tegnapi angol minisztertanács késnek nyilatkozott a jegyzőkönyvet az orosz szerkesztet elfogadása mellett s a szerelési kérdésnek elejtésével aláírni.

Konstantinápoly, márcz. 29. Az országgyűlés mai ülésében több képviselő ellene nyilatkozott a Montenegró részére leendő területtel engedésnek; az erre vonatkozó passus föl fog vétetni a trónbeszédbe. A montenegrói küldöttek szombatn nem utaznak el, a tárgyalások újból felfüggesztve azonban valószínűtlen, mivel egyik fél sem akar engedni. — Ma rendkívüli minisztertanács tartatik.

Kossuth az arcképekről.

Madarász Viktor most újévvel megküldötte Kossuthnak Petőfi halálát ábrázoló képének olajszinnyomatát nagy alakban. Az öreg urnaképe emlékeztet rendkívül jól esett, mint a cselegdől küldöttség előtt is említette. Madarász ez alkalommal egy nagyobb fényképet kért Kossuthtól. Kérte azért, hogy ez alapul szolgáljon Kossuth olajfestésű arcképéhez, melyet aztán a művész Túrumba vinne, hogy ott az élet után tegye meg rajta a tökéletesítő vonásokat.

Kossuth most megküldötte a fényképet, mely ily nagy alakban az egyetlen. Érdekes, hogy a kép alján a dedicatio március 15-ről van keltetve. A kép ülő helyzetben ábrázolja Kossuthot, egybefont karokkal, s meg kell vallanunk, hogy — sokban elüt azoktól az olajszinnyomatu képektől, melyek most forgalomban vannak. A képe van simitva, s az arcon és szemeken nagyon is keresett a színezés. A fénykép ezek ellenében a természetesség és teljes hűség érdekében van.

A levél így hangzik:

Collegno (al Baraccione)

márcz. 14. 1877.

Uram barátom!

Igen igen kedves meglepetésben részesített Ön nagy művészi becsű ajándékával.

Fogadja legjobb legesztintébb köszönetemet, melynek kijelentésével azért késsem ekkor, mivel a kívánt fénykép elküldése nálam megvallo nem könnyű feladat volt.

Nekem hőbortjaim közzé tartozik, hogy arcom „megörökítése” ellen különös ellenszenvet érzek; elannyira, hogy ha csak abszoluto kényszerítve nem vagyok rá, én nem birom magamat semmi „posirozásokra” elszánni. Még az én jóíaim is hiában unszoltak évek óta, hogy vegyem kedvükért ingénybe a Nap chemia sugarait. Nem tettem, mert jól vagy rosszúl, de nekem úgy látszik, hogy ez alatt mindig egy kis hiú gyalogság rejlik, a mi nem jól áll a férfinak.

Aztán magasabb alapja is van nállam ez ellenszenvnek. A én művész volnék (tájdalom nem vagyok) én soha sem vesztegetném agyam prometheusi szikráját arra, hogy akár mely halandó ember romlékony arczvonásait fenntartsam az utókor számára; hanem igyekezném vonásokat találni fel (a mit Ön művész keze „Petőfi halálánál” tevő), melyek az eszmének adnak alakot s vagy egy tény értelmét, vagy egy egész élet erkölcsi irányát jellemzik az arcz vonásaival. — A mi porból lett, hogy porrá legyen, az ne bitorolja a maradványságot, melyre csak tetteknek s eszméknek van igényük.

Hát biz én mi tagadás benne kissé meg hökkentem a szerény kívánság felett, melylyel Ön becses ajándokát kísérté, minthogy a 10 év előtt haza vándorolt Magyar Legionáriusok szorgolására történt felkéréshez óta, én nem szolgáltam semmi photograph gépnek objectumul, tehát sem új sem régi arckép nem volt birtokomban. Hát történe a tejemet a posirozási vállalatra. Hanem a migigy haboznám, megjött a cselegdől „force majeure” s kettő vágta a gordiusi csomót. Felhasználtam az alkalmat (gondolom az utolsó életemben) egy, kissé nagyobb példányt — de csak is egyet ké-

szíttetni önnek számára, melyet van szerencsém ide rekesztve át küldeni: nem mint viszonzást ön nagybecsű ajándékáért (mert az én küldeményem becsatlensége ezt a gondolatot kizárja), hanem hogy kívánatát teljesítem; s hogy egygyel több alkalmat nyujtsak Önnek az arczok mulandósága feletti elmélkedésre, ha ugyan érdemesnek tartotta volna ön megtartani emlékeztetésében azon Kossuth Lajos arczát, a kinek szerencsése volt 18 év előtt Önnek társaságában a varsaillesi képesarokot meglátogatni s ott a nápolyi Bourbonok királyilag superlatív majomiségében gyönyörködni, a mely oly hatalmasan illusztrálja Darwin leszármazási elméletét.

Ha még élni találnék (??!) a párisi jövő kiállításig; örveendené a gondolatnak, hogy ott Önnek műveiben mint Magyar büszkélkedhetném s tán módomba lehetne Önnek még egyszer ez életben kecsk szorítani; szóval is biztosítva Önt mind nagybecsüléséről, mind arról, hogy Ön nekem becses ajándékával igaz örömet okozott. Üdvözölöm Önt barátilag.

„Ellenőr”

Kossuth.

Tanügy.

Gladstone parainesse.

I.

(F. L.) Mindenki tudja, hogy az angol szeret is, tud is ur lenni. Elsőben is ura szeret lenni önmagának. Talán azért, mert érezetnie akarja minden ember fiával, hogy az ő énjé nem csak a saját házában, hanem a Declinatio emeletes épületében, és Conyugatio nevű asszonyok sok szörny palotájában is mindig első helyen áll és ül; vagy talán, mert érezetnie akarja, hogy az őnuralom és kötelességszert megszerzése nem kis erőfeszítésbe, s nem egy két évi tünmaga ellen folytatott háborúba került: elég az, hogy Albion legkoldusabb fia, s legegyszerűbb iskolába járó gyermeke is nagy betűvel írja az egyes első személynév névmást.

Hatalmában áll, teheti. De még nagyobb joggal irhatná nagy betűvel a többes első személyű birtokos névmást („Ours”). Hiszem Angliában nincs oly nevezetes intézmény, melyre azt ne mondhatná az angol polgár, hogy a „miénk”, „ours”. Ha egyetemeit említed, ha a középkorokról beszélsz; ha muzeumait hozod szóba; ha a sok nyilvános könyvtár, sőt még ha állam adóssága kerül is szőnyegre: John Bull fölemelt fővel mondja ki e szót: „ours”.

Mi — mintha olaszok, vagy spanyolok volnánk, nemcsak ünnepnap, hanem kétköznapi is mindent „földről” várunk, s ezért van, hogy vállalatunk oklevelein, intézeteink homlokán legtöbbször ott lábatlankodik, az a különben tiszteletre méltó „kir.” vagy „cs. kir.” jelző.

Az angol praktikusabb. A felsőséget nem kezdeményeznek; nem inspiratornak tekintik, hanem csak szentesítő tekintélynek. E tekintetben nem ő néz a kormányra, hanem a kormány tekint rá úgy, hogy kedve telik benne.

Valóságos boldog ország, hol minden a társadalom sarkallik. Az utca-sóprás nagyon szörny kérdésen kezdve, fel a magas politika irányának ide vagy amoda terelődésig, mindent egy közös helyen, a „meeting”-en tárgyalnak.

Szerencsés föld! hol nem csak a miniszter, hanem az egész társadalom a magas politika kiváló részének tartja a közoktatás ügyet, s annak tökélyesbítését nem bizza a tanitók sahajtozására, s az időre, míg e sahajtokkal együtt szebb házba költözik az (els) óhajtott ideálkért valólekedés is.

Ha kényszer-iskolázásról van szó, a polgárok ezrei működnek közre, hogy a rend és a törvény megtartassék. Ha egy-vagy más tantárgy (pl. a vallás) tanításáról van szó a népiskolában; az ország nagyja és kicsinyje, a miniszterek, a lordok, az alsóházi tagok, a kereskedők, iparosok stb. megindítják a discussiót, mely gyakran nem csekély hullámokat vet meetingen és hírlapokban egyiránt.

Szóval Anglia az a boldog ország hol a miniszternek jut ideje iskolát látogatni, hol a „Times”-nek jut hasábjá az elemi iskolai olvasás kérdését szellőztetni. Ott mindenki érzi és tudja, hogy a közoktatás az a tudó, melynek sejtjeiben (az iskolákban) a társadalom vértnek sejeit elemi tönkre meennek, s mely a társadalom legeszségesebb életfentartó elemekre tesz szert.

Ha az ország egyik-másik részének egy-egy új szellemi vértisztítóra, mondjuk tanintézet-re van szüksége, összeállanak a tehető polgárok s kiteremtik a szükséges összeget.

Igy történt 1843-ban is. A vagyonos egyháziak és világiak tekintélyes összegekkel egy modern nyelveket is befoglaló szerkeztű középiskolára alapot teremtenek, melynek helyiségeül a Londontól 30 angol mérföldre eső Malborough városka kies, kerteszerű környékét szemelték ki. A díszes épületek pár év alatt elkészülvén, az intézet 1845-ben megnyitott s ma 26 tanár vezetésével, évenként mintegy 500 tanuló nemes erkölcsi és érzelmei épül és gyarapodik a Malborough-College-ben.

Ez intézetben tanárok és tanulók együtt élnek; a tizenöt éves fiúk (s a többség ily koru) két épületben (house) s a kisebbek egy harmadik házban külön laknak.

Az intézet alapításában és létesítésében nevezetes részt vett a nagy államférfi Gladstone Vilmos is, ki mult (febr.) elején meglátogatta a Malbrough Colleget. Az intézetnek valóságos örömmája volt ez a febr. 3-ika. A magas látogatásra a College merőben ünnepi szint öltött; tanitók és tanulók versenyeztek, hogy a nagy vendéget mentől szívesebben fogadják.

A hetvenhez közel álló Gladstone 1803-ban született) ki az újabb idő nagy és ragyogó elméjű politikusainak egyike; az oxfordi egyetem egykori helenistája, az elragadó szónok és vidám kedély emberlárát, a serdülő ifjak serdülő csoportjával szemben igen kedves egy tünemény.

Az ősz államférfi úgy tekint az iskolát, mint az őnuralom, őnmegtagadás és önkormányzás habitusai gocát, honnan az angol nemzet férfias eleme kerül ki. Az élet hosszú pályájára visszatérve, haza oszlopa, melegen üdvözlő az utanna következő leendő nagy hazafiakat.

A mult kezét szorít a jövővel.

Mint böcs atya, a serdülő ifjakhoz a valódi megnyugvás ajkán szól, s a hosszú tapasztalatok édes mézét nyujtja nekik, midőn bucsuszavaiban kimondja, hogy a legeslegjobb szolgálát a kormány részéről, ha a baladás akadályainak elhárítása által a népet arra segíti, hogy magán segítni tudjon. A mely kormány olyasmire vállalkozik, hogy a népet az élet mesterségére megtanítsa, s ha azt is ó akarja kitalálni, a mire a polgárok és családapaiknak maguktól kell rájutni, a kormány ily intézkedése, még ha igazi jó indulatból származik is, nemhogy jól tene a népet, de rajta méltatlanságot követ el. Örömmel tapasztalom, végző szavait a tiszteletreméltó államférfi, hogy az ily iskolai társulatok oly láncszemek melyek az ifjúságot a többi közösségekhez kapcsolják és az ily társulatok kimondhatatlan hasznára az, hogy a böcs és okos szabadságszeretet alapjára támaszkodnak, s ez alapot folyton folytatást gyarapítani törekednek.

„Soha el ne jöjjön az a nap, hogy az angolok elnézzék, hogy más tegye meg értették, a mit maguk meg bírnak tenni. Ez az alapelv vezessen mindnyujunkat az élet ránk róttá kötelességek teljesítésében.”

Ime a kötelességekre, azok hű betöltése való, az életre utatvaló szolgáló oktatás, ime a modern anti-Tacitus, ki a principatus és libertas egymással való összeférhetése tanát hirdeti, mely fejtegetést a növendékek éljenze nem egy ízben szakított meg.

De lássuk főbb eszméit a valóban szívhez szóló parainesseknek, melylyel az intézetbeni fogadtatását Gladstone megköszönte.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. márc. 31.

— A közelgő évnegyed alkalmaiból lapunk olvasóit tisztelettel körjük, hogy előfizetéseiket idején megtenni szíveskedjenek.

A „Kelet” törekvéseit illetőleg az év elején terjedelmes programot adtunk, nincs okunk attól a jövőre eltérni. Lapunk tartalmasságát illetőleg pedig nem kiméltünk eddig sem áldozatot és ezt megteszük ezután is. Nem nyervágy, hanem a tiszta szándék vezet a lap szerkesztésében, hogy használva az általunk is képviselt ügynek, olyan lapot szerkesztünk, mely becsületre váljék az erdélyrészi hírlapirodalomnak.

A „Sport”-nak a „Kelet”-hez való viszonyán kellemetlen kötelességünkkel vált módosítunk. Egész ösztönnel szölvá, reméljük a „Sport” megindítása alkamával, hogy a külön előfizetésekből fedezhetni fogjuk e szaklap költségeit. A Királyhágón túlról azonban nem tapasztaltunk kellő pártfogást, azon innen pedig a „Kelet” mellett annyira el van terjedve, hogy csak kevés külön előfizetőre számíthatunk. Hogy saját gyengeségünk vagy pedig a nagy közönségben az általunk felkarolt ügy iránti érdeklődés hiánya, volt-e ennek oka, nem kutatjuk, elég, hogy várakozásunkban csalódtunk. Ennek folytán kénytelenek vagyunk a „Sport”-ot a jövő évnegyedre nem egészen ingyen, hanem azok számára, kik a „Kelet” mellett járatni óhajtják, csekély 75 kr. pótlék mellett adni. A „Kelet” előfizetési ára tehát magára marad 4 frt, a „Sport”-tal együtt 4 frt 75 kr. A „Sport” külön egy évnegyedre 1 frt 50 kr.

A „Kelet” és a „Sport” szerkesztősége és kiadó-hivatala.

— Ö felsége br. Drechsler Károly altábornagyot a 35-ik gyalog hadosztály parancsnokát, olmtúzi várparancsnokká, s a 35-ik gy. hadosztály parancsnokává Lauber Károly vezérőrnagyot nevezte ki. Továbbá Georgievics György vezérőrnagyunk nyugalmi állapotba való átvételét elrendelte, s ez alkalomból nevezettnek ötvenévet megközelítő békében és harcban egyaránt igen jó szolgálatai elismerésül, a 3-ad oszt. vaskorona rendet díjmentesen adományozta. Végre traunbrucker Schluderer Konrad ezredet jelenlegi tisztirangfokozatában való egyelőre meghagyás mellett a 35-dik gy. dandár parancsnokává kinevezte.

— Ö felsége személye körüli magyar minisztere előterjesztése folytán Ribáry József belügyminiszteri miniszteri tanácsosnak Szt.-István rendi keresztesztét, Novák Lajos osztálytanácsosnak Lipót-rende lovagkeresztjét, s Pečov Elek osztálytanácsosnak a 3-ad osztály vaskoronarendet adományozta.

— A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter, az 1878-iki párisi kiállítás magyarországi szervezésére vonatkozó szabályzatot jóváhagyván, ennek II. fejezete értelmében a magyar orsz. központi bizottságot kinevezte. Kormányképvisező: Németh Imre osztálytanácsos, Bizottsági elnök: gr. Szapáry Gyula; al-elnök: Harkányi Frigyes; bizottsági tagok: Badó Albert, Belházy János, Gönczi Pál, Hoffmann Sándor, Keleti Károly, Lechner Lajos, Molnár István, Nagy János, Pázmándy Dénes, Posner Károly Lajos, Pulszky Ferencz, Ráth Károly, dr. Rodický Jenő, Székely Mihály s Zsigmond Vilmos.

— A kolozsvári rom. kath. egyházkerület képviselőtestületének folyó évi ápril 2-kán választmányi és ápril 3-kán közgyűlése leendő. Ez utolsónak tárgyai a többi között, az iskolák újbóli beállítására és egy tanítónői állomás betöltése. Veszely Károly, prépost-plébános.

— A kolozsvári dalkör „ünnepe” másod napján tartja ez évi első rendez. dalestélyt, természetesen tánczozal egybekötve. A műsor im a következő érdekes pécékből fog állani: 1) „Kérdtem a rózsát” (kar), Thern K-tól; 2) „A fehérvízi rózsát” (férfi solo quartett), Abt Ferenczről; 3) „Hallgasson el a fülmé” (kar), Arányi Korneltól; 4) „A kápolna” (női solo quartett), Beckertől; előadva Gerecsné M. Liska urasszony, Krieger Cornelia k. a., Dalnoki K. Fanni urasszony és Bacsó Luiza k. a. által. 5) „Nepdalegyveleg” (kar), Róth Endrőtől; 6) „Concert” (négy fuvolára), W. Gabrielskytől; 7) „Dala magyar” (kar), Erkel Sándortól.

— A kolozsvári lövőde 1877. ápril 1-én nyitattik meg. Délután 3 órakor az elnök gróf Bánffy Béla és alelnök Inczedy Sámuel ezredes ünnepélyes fogadtatása után kezdődik a díjlövészet, mely másnap délután 5 órakor végződik. A megnyitási ünnepélyre a t. cz. lövésztársaságok és ügybarátok tisztelettel meghívotnak, megjegyezve, hogy ezen díjlövészetben nem tagok is résztvehetnek. Kolozsvárt 1877. március 29. Sopf Gyula egy. titkár.

— A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara folyó hó 28-án tartott rendez. közgyűlése többek közt a mesterséges borokról szóló törvényjavaslatl foglalkozott, melyre nézve abban állapodott meg, hogy e törvényjavaslatot sem csehszerűség, sem szükségesség szempontjából nem pártolja; mert a gyakorlatban kivételten, miután a mesterséges bor fogalmának meghatározása és felismerése a valóságban lehetetlen. A törvényre pedig szükség nincs; mert amár az országban, vagy rossz szándékból, vagy tudatlanságból, a bort elég rosszul kezelik, tudomás szerint mesterséges bogyarak még sem léteznek s bortermő országban, a hol a valódi borok árai annyira alant állnak, a mesterséges bor gyártása nem is igénye a vállalkozóknak elegendő hasznót. Ha a törvényhozás a szóban forgó törvényjavaslatot elfogadná, csak a külföld gyámságát hívna fel méltatlannak hazánk felett s legfőbb a valódi bortermelőket okozna zaklatásokat. Ugyane gyűlésen forgott fenn a párisi kiállítás ötletéből alakítandó vidéki bizottság ügye, melyre Kolozsvár sz. kir. város főispánja bizott meg a kereskedelmi miniszter úr ómgá által. Miután e bizottsághoz a kamara 5 taggal járul, a jövő hó 8-án tartandó alakuló ülésre megválasztattak: Elnök Finál Henrik, alelnök Benigni Sámuel, Zsigmond Dezső, Gergely János és Hatsék Antal urak.

— Iparmű-történeti kiállítás Kolozsvárt. A „kolozsvári jólékony nógylet” tudvalevőleg többször rendezett városunkban kisebb termény- és iparkiállításokat igen szép sikerrel. Szóba jöven az idén is egy ilyen kiállítás gróf Schweinitz Gyula ur azon javaslatot tette az egyet választmányának, hogy a tervbe vett kiállítás kapcsolatosan egy iparmű-történeti kiállítás is rendezessék. A nógylet választmányja örömmel karolta fel az indítványt és gróf Eszterházy János, Cseh Lajos bányatanácsos, Gámba Zsigmond, Frényi Henrik, dr. Fleischer Antal, dr. Koch Antal, Páll Sándor, Torma Károly és Bekéssy Károly urakat az indítványozó gróf szállására tanácskozássra hívta meg. Ezen értekezlet tegnapelőtt tartott meg gróf Schweinitz Gyula ur elnöke alatt. A jelen voltak az erdélyrészi ipar érdekében igen üdvösnök tartották egy olyan iparmű-történeti kiállítás rendezését, mely a meggyezésről az erdélyi résznek egykor virágzó és bizonyos tekintetben európai hírv iparát feltámasztja, egyszersmind magában foglalja azon meglevő nyers anyagait is, melyekből egykor a tárgyak készültek és a melyeket ezután is ipari célokra fel lehet használni; az értekezlet tehát egyhangulag elhatározta, hogy november havában a kiállítás meg fog tartatni; a jelen voltak egy szerszám magukra vállalták az eszme keresztvitelét és gróf Schweinitz Gyulát elnöknek, gróf Eszterházy Jánost alelnöknek és Bekéssy Károly titkárnak választván meg, a kiállítási bizottság megalakult. Az értekezlet, mint ilyen, egyelőre elhatározta, hogy a kiállítás a nógylet által ren-

Hirdetmény.

Alulírt kir. közjegyző ezennel közhírré teszi, hogy a Balogh Márton helybeli vagyonbuktól szabó esődtűmegéhez tartozó és igény alá nem fogott ingóságoknak árverezése (a könyvbeli követelések kivételével) a kolozsvári kir. törvényszéknek 2605 — 1877. számú végzésével elrendeltetve, annak foganatosítására határnapul folyó évi április-hó 17-dik és következő napjainak, mindenkor délelőtti 9 órája (a bolti helyiségben) tüzetelt ki.

Miről venni szándékozik, oly hozzáadással értesíttetnek, hogy a csüdtől 6 óráig a hiatalos órák alatt alulírt kir. közjegyző irodai helyiségében (bel-szénutca 5 szám) megtekinthető.

Kolozsvárt, 1877. március 27-én.

DORGÓ ALBERT, kir. közjegyző.

EGÉSZSEG, IFJÚI ÉLETERŐ ÉS SZÉPSÉG
ESZKÖZLÉSÉRE LEGHASZNOSABBNAK ELISMERTETTEK ÉS AJÁNLATNAK
A LONDONI, PÁRISI ÉS BECSI VILÁGKIÁLLÍTÁSOKON
KITÜNTETETT GYÓGYSZERESZTŐK, KOLOSVÁRT.

BÁNYAY LITERATI KÁROLY
DIPLOMÁT. GYÓGYSZERESZTŐ, KOLOSVÁRT.

CSÁSZÁRI KIRÁLYI SZABADALMAZOTT GYÓGYSZERESZTŐ NÖVÉNYI:

"VICTORIA PARFUM."

Egészséget, szépséget, életet, ifjúi tehetséget eszközöl, meggyógyít Rheumat, köszvényt s ez a legkellősebb füstölő és illatszert. 1 üveg ára 1 ft 40 kr.

Ezen illatszert 3 Felső ERZSÉBET császárné és királyné legmagasabb elismeréssel palatái füstölő elfogadni kegyeskedett.

AROMATIN SZÁJVIZ.

A foghúst szilárdítja, az ingó fogakat meg erősíti — romlástól óvja és fogfájás ellen a leg hasznosabb gyógyszer. Ára 1 ft 25 kr.

VÉNUS SZÉPSÉGPOR.

Az arcnak és a testbőrnek bámulatos szépséget, tartós finom simaságot rögtön elidős és minden pattanást elűvölt. Nagydobozzal ára 1 forint.

KITÜNTETETT BAJUSZPEDRÓ.

Melyből 3 Felső magyar királyi koronázott székelyek által elfogadott. Védjegyes érzékdobozzal, szíke vagy barna színnel, ára 60 kr.

Raktárak: Budapest Török József ut. gyógyszerárban és Kertész T. Sárkány J. M. — Nagy-Váradi: Hunella Mátyas és fia. — Debreczenben: Képesi. — N-Szebenben: Albrecht a. uraknál. — Bécsben: a m. kir.-hoz címzett gyógyszerárban.

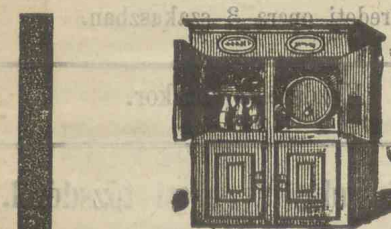
Ezen kitüntetett gyógyszeres illatszerek hasznosságáról való hivatalos elismerések tanúsításai közölve vannak. A méter és régi mértékek könnyen érthető átszámítása" című zsebkönyvben, kiadta Bányay L. K. Kolozsvárt. — Bolti ára 20 kr.

KATARRHUS CZUKORKA.

TUDÓ GYÓGYSZÖR.

EGÉSZSÉGI KÁVÉ.

Gyermekek, gyöngédek és betegek számára mint legelőszegesebb TAP-KÁVÉ orvosilag ajánlatnak. 1 csomag ára 20 kr. o. 6.
Megrendelhetők BÁNYAY L. K. gyógyszerészeti Kolozsvárt.

Bollerger Ferencz
hordozható jégpincék gyára
Bécsben,

ajánlja elismert legjobb szerkezetű és

hűtő-készülékét

sör, víz, tej, vaj, nyers hús hűtésére; ételhűtőket háztartások számára, fagylalt gépeit, fagylalt tartóit; teljes italmérési szerelvényeit, pezsgő csapjait a legújabb szerkezet szerint. Képes árjegyzékkel ingyen szolgál.

Megrendelések a fővárosi telephez

Bécs, Wieden, Hummthausgasse 2 sz. a. intérendők.

(107)

(3—20)

SCHAFER és SCHÖNBERGER

elhelyezési intézete

Budapest, váci körút 63. sz.

Elhelyez és megrendel azonnal ügyes és megbízható egyének minden szakmából, u. m. könyvtárosok, pénztárosok, iratkezelők, házfelügyelők, kezelők, mezőgazdasági és erdőgazdálkodók, kereskedői segédkeket, nevelőket, nyelv-, zene- és rajztanítókat, mérnököket, gépészeket, gyári munkásokat stb. stb. Raktárakat, felügyelőket, kapusokat, házmeztárokat, mű- és zöldkertészeket, szakácsokat, irodaszolgálat, komorákat, inasokat,

továbbá:

gazdasszonyokat, kulesárokat, társalgókat, utazási kísérőket; német, francia, angol és magyar nevelőket, pénztárkezelőket, számvérőket, bolti leányokat, árulókat, dohányüzemeket, szállókat, vendéglőket és kávéházakat számára.

Gyors és pontos kiszolgáltatást biztosítva becses megbízásokat kér.

(19—30)

SCHAFER és SCHÖNBERGER elhelyezési intézete.

A t. cz. uraságoknak a szükségelt egyének díjmentesen ajánlatnak.

Állomást keresők minden szakmából 8, legfeljebb 14 nap alatt nyerneket biztosítás mellett jó állomást.

(128)

A tordai takarékpénztári részvény társulatnál

eszközölt betételek utáni kamatok 1877. július 1-szén túl 7 — hét %-tóra szállítottak, miről az érdekeltek a betéti könyvre vezetett szabály 63-dik §-ra utalva értesíttetnek.

Az Igazgató bizottmányának 1877. mártius 18-án tartott gyűlés 20. j.-könyvi számú határozatából.

Az Igazgató bizottmány.

Ajánlom a n. érd. közönség becses figyelmébe
kitűnő nemesített magas rózsáimat
minden színben, 4-től 7. 8. lábnyi magasságig, egy rózsafa ára 70 kr. — Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek postai utánvét mellett.

Mintán már több éven át a n. érd. közönség részéről történt megrendeléseket, mindig pontosan és megelégedésre teljesítettem, bátor vagyok a n. érd. közönség pártfogását vállalatom iránt továbbra is kérni.

MAREK JÁNOS, kertész

Hegy-völgyutca 18-dik szám Kolozsvárt.

(130)

(2—2)

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdászánál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány — Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

„Zur schönen Mailänderin“

Bécs, Stock-im-Eisen 2, Bécs.

Gazdag selyemkölme választék minden időnyire:

Különösen ajánlatos:

Csikos és sima selyemkölme métere 1 ft 35,

1 ft 60, 1 ft 75 kr.

Nyersselyemkölme egész végben 90/100 széles,

métere 2 ft 25, 2 ft 50 kr.

Nyersselyemkölme göngye 12 ft 50, 14 ft. —,

16 ft 50, 18 ft. —.

Mustrák kívánatra ingyen.

RANZI B. P.

Bécs, Stock-im-Eisen 2.

(122)

(5—*)

Elismert jóságú finom henger lisztek

Niponta
friss i ovsaj
és
élesztő

Páczolt sonka, nyelv, szalonna
(Kaiserfleisch.) Mortadella és
különbféle húsneműek.

Dió, méz
és
m á k

Uj turó,
kubabéle
sajtók.

Csiki testvérek

fűszer-,
liszt-,
mag-,
ásványvíz-,
csemege-
és borüzlete

Kolozsvárt,

főter. 1. sz. gr. Teleki D.-ház.

Kőbányai
kiveteli
márczinszi
S E R.

Bel- és külföldi
asztali- és csemege
BOROK.

Bel- és
külföldi
Liquerek.

Magyar- és valódi francia

Pezsgők.

MOLL Seidlitz-pora.

Csak akkor valódi,

ha minden doboz csatlápiján a sas és az én sokszorosított czégem van lenyomva.

Bűntető bírósági ítéletek ismételt constataciók czégem és védjegyem meghamisítását, ezért óva intem a közönséget az ilyen hamisítványok vásárlása ellen, minthogy azok csak ártásra vannak számíva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 ft. o. 6.

Valódi minőségben kapható az x szel jelölt csomagoknál.

Francia borszesz sóval.

A legmegbízhatóbb öngyógyító szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyulladásnál a legtöbb betegség ellen, mindennemű sebesülések, fejf., rül- és fogfájás, régi sörvek és nyílt sebek, rákfekélyek, úszék, szemgyulladás, mindennemű bénulás és sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasítással együtt 30 kr. o. 6.

Valódi minőségben a 7-tel jelölt csomagoknál.

Dorsch-halmaj-zsírolaj

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmaj-zsírolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 ft. o. 6.

Valódi minőségben a 4-gal jelölt csomagoknál.

Raktárak. Kolozsvárt: (x*) Valentini Ad. gyógyszerész. (x*) Wolf Ján. gyógyszerész. (x*) Dr. Hintz György, gyógyszerész. (x*) Székli Mihály, gyógyszerész. Besztercezen. (x*) Lang Károly, gyógyszerész. Décsen. (x*) Krémer Samu Déván. (x*) Lengyel György gyógyszer. Dicső-Szent-Mártonban. (x*) Fischer Ede, gyógyszerész. Szebenben. (x*) Müller K. gyógyszer. (x*) Thalmayer F. (x*) Reissenberger A. F. Szászsebesen. (x*) Reinhardt J. C. Szerdahelyt. (x*) Schimert F. gyógyszerész. Zalatna. (x*) Mihály S. gyógyszerész. Segesvárt. (x*) Teutsch J. B. urnál. Brassóba. (x*) Fabik Ede gyógyszerész. urnál.

Pagliano-szörp,

egyesen Florencéből hozatva, vér tisztító hatása miatt általános ismeretes, 1 üveg ára 1 ft. — 1 ládat 12 üveggel 10. ft-nak postautalvány általi beküldése mellett, bérmentesen küld meg.

MOLL A., cs. k. udvari szállító Bécsben, Tuchlauben 9 sz.

(106)

(3—3)

Hölgyeknek! Valódi hajfonatok igen tömörtek

80 centimeter hosszúság, betét nélkül s minden más anyaggal vegyítés nélkül tisztán s egyedül emberi hajból csak

2 ft 50 kr.

Kívánatra még szebbek 3 ft, 3 ft 50 kr., 4 ft, egész 5 forintig a legszebbek.

Valódiság, valamint tartós jó munkáért kezesség nyújtatik, s a meg nem felelők készséggel kicseréltetnek.

Vidéki megrendelések beküldött hajminta szerint, utánvét mellett gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

LÖWENBEIN J.

hajfonatgyára Budapest, kismezőutca 36 sz.

(73)

Beküldetett.

(3—*)

CHINA-SZÖRP.

A Grimault és társ, gyógyszerész által készített vastartalalmú China-szörp, a gyógyászat birtokában levő két legjobb erősítő szert egyesíti, t. i. a China-héjt, a legelőszegesebb erősítő szert és a vér egyik főelemét. Ez a párisi orvosok által leggyakrabban ajánlt gyógyszer nők és fiatal lányok számára, a kik gyomorjában, sápkórában, fehérvérhiányban s tisztulási rendellenességben szenvednek. Kitűnő hatású gyermekek, agok és oly egyének számára, a kik vérszegénységben szenvednek; gerjeszti a étvágyat, elősegíti az emésztést s visszaadja a vér természetes színét.

Hirdetés.

Az alólírt szolgabírószág ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. n. m. vallás és közoktatási miniszteriumnak 1876. évi május-hava 4-kén 9374 számú határozata nyomán, alperes Berkenyesi uradalom birtokosa Marinovics Katharina és Marinovics Agaphia férjezett Trombitás Ananiásztól, felperes M.-Frátai ev. ref. egyház részére 4459 ft 91 1/2 kr. folyósított kepe tőke és járuléka követelése kielégítésére mártius-hó 21-én lefoglalt ingóságok, mint jármás ökrök, tulok, bornyuzó és meddő fehértelenek, bornyuzó és jármás bivalok, mén-ló és mén-csikók, tenyészkancaik és hámas-lovak, kissebb, nagyobb csikók, bornyuk, juhok, tokjuhok és berbecsek 1877. évi ápril-hava 20-kán, Berkenyes községében helyt készpénzért el fognak árvereztetni.

Ennek következtében a polg. tk. rds 464 §-ához képest mindazok, kik tulajdoni, vagy elsőbbségi jogot vélnek érvényesíthetni, ezennel felhivatnak, hogy egy a foglaltakat, mint végrehajtást szenvedő fél ellen együttesen intézendő kereseteiket, a foglalásnak fent érintett napjától, illetőleg a hírlapi közzététel utolsó napjától számítandó **15 nap alatt**, elsőbbségi bejelentéseiket pedig az árverezés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alólírt szolgabírósnál, a törvény rendes útján elintézés végett, annál bizonyosabban adják bé, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vétel ár fölöslegére fog utasíttatni.

M.-Kályán, 1877. mártius 26.

A Moci járás bírāja

KOMIS LAJOS, szolgabíró.

(132)

(1—12)

Welisch Adolf

„a római császárhoz“

címzett nagy

ferfruha-raktára

most csak

Bécs, Wieden, Hauptstrasse

11 sz. a.

a Naschmarkt szomszagos

van.

(ezelőtt: Keller és Alt)

s ján a legelőszegesebb főző-

és figyermek-zahait:

továbbá a tavaszi időnyre:

Gravelotte-felsőket

12 ft. egyzsinál egész

öltözékét 18 ft. legol-

csóbbra határozott árban.

(132) (1—12)
Gummi és habanyagok készítői
összesített (Cottons)
utánvédelmi titoktartás ígérete mellett, duceket
jót 2 ftől 6 ftig, kád J. N. Schmeid-
ler gummi gyáros Bécsben, VII. Be-
zirk Südfasse Nr. 19.

(133)

(1—4)

Kiadó szobák

Tauffer János cukrárszata feletti emeletben,

3 nagy és egy mellékszoba

kiadó.

Ertekezhetni DEMETER JÓZSEF üzletében

főter 31. szám.

TAUFFER JÓZSEF Kolozsvárt

ajánlja

óvári kereskedésében már több év óta jó hírből álló asztali és

csemege-borait literenként üveggel együtt, következő árak mellett:

Asztali borok:

1875-beli Hegyaljai liter 40 kr. 1873-beli Budai piros liter 60 kr.
1874-beli „ liter 46 kr. Az üvegek 10 krba viszszavétetnek.
1874-beli „ liter 55 kr.

Csemege-borok:

1862-beli Marcsmenti liter 85 kr. 1834-beli Marosmenti liter 1 ft.
1866-beli Fugadi som liter 85 kr. 1874 li Fugadi-riszling „ 85 kr.
1866-beli Furin liter 85 kr.

NB. Asztali boroknál tíz liter megrendelésnél egy liter kedvezmény.

(31)

(9—*)

Ezen borok kaphatók a piezi „NAGY PIPA“ című fiok üzletében is.

(119)

(2—*)

A szép iránti érzék

minden embernél főtényező; nem fog tehát senkinek csodálkozhatni azon, ha bármely állású nő valami börtisztító szeri akar használni.

Legeredményesebb, leghatásosabb és a mellett tökéletesen ártalmatlan börtisztító szernek bizonyult a méregnélküli, hivatalosan megvizsgált, valódi párisi Dr. Lejosse-féle

„RAVISSANTE“

mely ezer meg ezer hölgy és férfi által felülmulthatlan börtisztító és szépítő szerül elismertetett. A világhírű „RAVISSANTE“ a leggyöngédebb és legfinomabb börtisztító eszköz, tisztítja, simítja és megifjaltja a bőrt, az arcnak gyöngéd színt ad, puhává és ruganyossá teszi azt, a lég behatásaitól megóvja, elűzi a pattanásokat, szepeket, májfoltokat, arcz- és orrvörösséget és feleslegessé teszi minden kendőzőnek használatát.

Ki a „RAVISSANTE“-ból naponta egyszer ujhegyeivel arczát, vagy testének bármely részét beúrtatja, meggyőződik néhány perccel a törlőköz után, hogy minő majdnem csodálásra méltó hatása van annak.

A t. gyógyszerész urak, megrendeléseikkel ha valódi és hamisítatlan „RAVISSANTE“-t akarnak kapni, mint eddig, ezután is egyenesen forduljanak a központi székhelyű raktárak

SCHWARZ HENRIK-hez, Budapest, Mária Valéria-utca 9. szám.

Egy nagy eredeti párisi üveg ára 2 ft 50 kr. o. 6.

Egy kis eredeti párisi üveg ára 1 ft 50 kr. o. 6.

Kapható valódi minőségben: Kolozsvárt VALENTINI ADOLF ur gyógyszerésztárában.

Mai számunkhoz van mellékelve a „SPORT“ 13-dik száma.